"మరో హిమాలయం"

ఎ విసీతారామమూర్తి

పట్నం మీంచి పడమరకు జారు కున్నాడు. దినకరుడు సంధ్య చీకట్లో పట్నమంతా క్రొత్త-క్రొత్త అందాల్ని దిద్దుకుంటూ పెరుగుతూన్న నాగరికతతో చేయి గలిపి మత్తుగా-మజాగా తూలుతూంది.

హౌరా బ్రిడ్జి (ఉరఫ్ కుళ్ళు కాలువ) దగ్గర జన సమూహం. పందులు కెలికి వెళ్ళిన కుళ్ళు లోంచి చెలరేగిన దుర్వాసన— రిక్షా వాళ్ళ హడావుడి!....

బండి సైడుకి తోయ్ గురూ—బస్సు లొస్తున్నాయి. కింద పడ్డావో కోర్టు కేసు

కూడా వుండదు. ఆ బస్సోనరు పోలీసాళ్ళ తాలూకా-తాపీగా చుట్ట కాల్చే రిక్షావాడి అదిరింపు.

'ఆ-రావాల సింధియా మలకాపురం యారాడ పార్క్-అయ్య దిగాల అవురా బ్రిడ్జి. చిలకలపేట రైట్ పోనీ గురూ! గుజోక బస్సొస్తోంది. నా సావి(రంగా పోస్టాఫీసు టిక్కెట్లన్నీ కొత్త రోడ్లో దింపేసి కోసీసేడు దొంగ నాయాల....

అయ్యా అర్చరెళ్ళదు. ఎక్కాలా-క్లీనర్ కుర్రాడు ఒక్క విజిలేసి ఆరు గజాల దూరం బస్సుతో పరుగెట్టి వేలబడ్డాడు.

పూరిగుడిసె ముందు - సెంటు అత్తర్ల వాసన. రెమీ గుబాళింపు. తళుక్ తళుక్ మెరుపు చీర. ఇనపరంగు ఒళ్లు కన్పించే నైలాను జాకెట్టు-లోని కెక్కింది....

రిక్షా మళ్ళీ కదిలింది.

విశాలమైన హార్బర్ రోడ్లలో ప్రశాంతత....చలికి కూలీలు వేసుకున్న రోడ్డు ప్రక్క మంటలు....కశపు మంటతో చలి మంట ముందు మనుషులు....

రిక్షా ఆగింది సింహద్వారం ముందు. గురా లేడు - బతికించాడు. వెధవ గుర్ఖా వుంటే లోనికొగ్గడు. మామూలు వాచ్

ఇది మరో ప్రపంచం!
కుళ్ళు కనిపించని పవిత్ర స్థలం!!
మరో హిమాలయం!!!

బస్సు దిగిన వారితో కటిక చీకట్లో బ్రోకర్ల సం(ప్రదింపులు. రిక్షా వాళ్ళ బేరాలు. కోనార్క్ బార్‌లో పాశ్చాత్య వాయిద్య నగ్న గాలి. పూరి గుడిసెల వెనుక కాలువల కంపు. జీవన గంగ. చావు లేనిది - సమాధి లేనిది - గుడిసెల ముందు రెమీ (ప్రౌడర్ల వాసన. రామ కోవిల్లో అరిగిపోయిన ఎల్లారీశ్వరి పాట. అందాల తొడల నాట్యతార వాల్ పోష్టర్లు కొనుక్కొనే కుర్రాళ్ళ అల్లర్లు....

రంగడి రిక్షా కదిలింది. కదిలి ఆగింది.

మనే-తొంగి చూశాడు రిక్షాలోకి. గుటక లేస్తూనే ఆపాడు. రిక్షాలోంచి రంగడికి, రంగడి నుంచి వాచ్‌మన్‌కూ సంజ్ఞల ద్వారా పొత్తు కుదిరింది, అర్థాలు తెలిశాయి. ఎవరి పొట్ట కోసం వారు!

రంగడి రిక్షా తేలికైంది. అత్తర్ల వాసన షిప్పులోకి మళ్ళింది. వాచ్‌మన్ తన డ్యూటీ యధావిధిగా నిర్వర్తిస్తున్నాడు.

షిప్పుల్లోంచి. రంగు టదాలలోంచి వెలువడుతున్న కాంతులు. ఓటీ జనం.

ఐరన్ ఓర్‌లో పనిచేసే నిశరాత్రి యనప మనుషులు. అక్కడక్కడ లాంచీల అరుపులు. కూలీల గోల....

అన్నిటి నించీ తప్పించుకుని పారిపోతూంది కాలం....

పారిపోతూ చూసింది-రంగు టద్దాల లోంచి రష్యన్ షిప్పులోకి, ఆఫీసర్ల స్పెషల్ రూంలోకి.

ఖాళీ అయిన ఫారెన్ విస్కీ సీసాలు. పచ్చి మాంసపు ముద్దల్లోంచి బయట పడ్డ ఎముకలు. నల్ల శరీరంతో ఎర్ర శరీరాల క్రీడ. డిమ్ లైట్స్. ఇంగ్లీషు మ్యూజిక్. విస్కీ కంపు. సెంటు కంపు. అత్తర్ల కంపు. కుళ్ళిన పువ్వుల కంపు...

మూర్ఛపోబోయి పరుగెత్తింది కాలం! అర్ధరాత్రి వచ్చింది. సోగ్గా-వల పన్నుతో అందర్నీ మత్తెక్కిస్తూ-నిద్ర మంత్రం వేస్తూ....

లాంచీల అరుపులు సన్నగిల్లాయి. దట్టమైన చీకటి వికృతరూపం ధరిస్తోంది!

షిప్పుల్లో దీపాలు మినుక్ మినుక్ మంటున్నాయి, గోధుమ బస్తాలు ప్రహారీ గోడలు గెంతుతున్నాయి. లారీలు నల్ల బజార్లోకి పరుగెత్తుతున్నాయి. లంచాల మంచం మీది నల్ల కళ్ళద్దాల ఇన్‌స్పెక్టర్ నిద్రలో రంగుల కలలు-లైట్లు లేని నల్ల రంగు కార్ల హడావుడి యాత్రలు....

షిప్పులోంచి బయట పడింది నల్ల రీరం. నలిగిన మెరుపుల చీర. ఒంటరిగా తూలుతూ-నల్లరాయి ప్రక్క నడక.... రైలు పట్టాలు దాటింది. 'అనుమతి లేనిదే లోనికి రాకూడదు!' బోర్డు దగ్గర పెద్ద వాచ్‌మన్ వికారపు పలకరింపు. గేటు దగ్గర కట్టివేయబడ్డ పదమూడేళ్ళ కుర్రాడూ అతని చేతిలో లంచానికి చాలని పదిపైసల బిళ్ళ. ప్రక్కనో నాలుగు కేజీల గోధుమ మూట!....చలి మంట దగ్గర పోలీసూ, వాచ్‌మనూ కనుసైగలతో - పలకరింపులతో.

వీధి లైట్లు ఆమెను చూశాయి. నలిగిన ఆమె శరీరాన్ని చూశాయి. చిరిగిన ఆమె రవికను చూశాయి గంట్లు పడ్డ ఆమె జబ్బల్ని చూశాయి. చూసి నిస్సహాయంగా నిట్టూర్పు విడిచాయి.

కాకీ ఫేంటు జేబులు బరువయ్యాయి. రంగడి రిక్షా కదిలింది.

నేవీ క్లబ్బు దగ్గర పోట్లాట. ఆడది పెనుగులాడుతోంది-ఎర్రశరీరపు బాహువుల్లోంచి.

ఎర్ర శరీరం యొక్క పేంటు జేబుల్లోంచి తొంగి చూస్తున్న ఇండియన్ కరెన్సీ-ఫారెన్ కరెన్సీ.

ఆ దృశ్యాన్ని చూస్తున్నారు కొంత కొంత మంది.

"ఎదవ లంజ! ఆడి వాచీ ఒట్టుకుపోనాది-మరి ఆడొగ్గుతాడు అంత తొందరగా....

"సచ్చింది—ఎదవ-అంత ఆశేం....

కూలి చేసుకు బతక్కూడదూ?....పై యోళ్ళని పట్టుకు పాకులాడకపోతే!

రంగడి రిక్షాలోంచి బరువైన నిట్టూర్పు!!

హౌరా బ్రిడ్జి దగ్గర సందడి తగ్గలేదు. అది మరో లోకం... మరో ప్రపంచం - మరో హిమాలయం పెరిగిన పాపకూపం! నిత్యం ఆ హిమాలయాన్నధిరోహించేది నీతిమంతులూ, పెద్దమనుషులూ, చీకట్లో మామూళ్ళ వసూళ్ళు, గుడ్డిదీపాల వెలుగులో పళ్ళికిలింపులు, తాగిన బ్రోకర్ కుర్రాళ్ళ కారుకూతలు, పచ్చి సినీమా సంగీతం;!

కిల్లీకొట్టు పెట్టిన నాగరాజు నెల తిరక్కుండానే విలదొక్కుకోగలిగాడు-అంతా రాత్రి బేరం మరి! ఫేమిలీ ప్లేనింగు మందుల దగ్గరమండి ఫారెన్ సిగరెట్ల వరకూ అన్నీ అమ్ముతాడు.

రిక్షా ఆగింది.

''ఛాన్సంటే అలాగుండాలి. ఫారెన్ ఛాన్సు....ఒక రాత్రెళితే సాలు-వారం రోజుల కూలి....'' చెట్టు కింద బ్రోకర్ కుర్రాళ్ళ పళ్ళికిలింపు.

"ఏటీ; తానా రాతిరిదాకా వుండి పోనావ్! ఇదేశాలెల్లి పోనే పోయేవ్! ఎంతిచ్చేడేటి?'' తప్ప తాగిన మావ నులకమంచం మీంచి గద్దింపు.

నోట మాట లేదు. కళ్ళలో సుళ్ళు తిరిగిన నీళ్ళు....

''ఏటి? సెప్పవేటి....తే యిలా....'' ఇంకా పేలాపన.

సమాధానం లేదు—వెక్కి వెక్కి ఏడ్పు....

''దొంగముండ-మంచి బేరమని కుదిరిస్తే పోయీ కాలం....ఇక్కడుంచే

లంచాలకి పోగా బీడీ ముక్క కన్నా మిగల్దని పెద్ద బేరానికి పంపి త్తే - ఏడుస్తుంది-యేడుపు.... సెప్పు-ఎంతిచ్చారాళ్ళు-పందా? యాబయ్యా? తే యిలా-మందు కొనాలి. ఈ పొహిబిసనెత్తేసిన కాడ్నించీ పెతి బేరానికి మందు పొయ్యాల్సొస్తోంది-తే!''

మా(వ లేచాడు.

యేడ్పు మరింతైంది—

ఆమె మొలలో నలిగిన పది రూపాయల కాగితం అతని హస్తంలోకి జరిగింది.

''ఏమిటీ? పదా! మిగతాదేది? నాటకాలాడతన్నావేటే ఎదవా-'' గద్దింపు.

''లేదు మా(వా - ఆళ్ళంతా దొరలు. ఎదవనాయల్లు నలుగురు పడ్డారు. ముందు పెట్టిన నోట్లన్నీ నాకే అని ఆవపడ్డా-తెగ తాగేశారు - ఎదవలు. దున్నలు. బాసరాని దుమ్మగిగుళ్ళు. అంతా అయ్యాక నోట్లన్నీ నొల్లుకుంటే తన్ని లాక్కుని పదిచ్చి పంపించారు. నోరు మెదిపేనో లేదో గెంటేశారు షిప్పులోంచి '' మళ్ళీ ఏడుపు.

''లే! లెగు-రత్నంట రతనం. ఎవ్వెట్టేదే నీకా పేరు? ఛీ-ఎదవ బతుకు. బతుక్కు తోడు యేడుపు కూడాను. కానీ ఆర్జించనేవు-సేతికిచ్చిన మూటకూడ కాలదన్నుకుంటావ్.'' దున్నపోతులాంటి మనిషి లేచాడు ముందుకి. మత్తుకి లొంగి దొంగ వ్యాపారాలు మరిగి- శరీరాన్ని సోమరితనంతో కుళ్ళబెడుతూ ఆడదాన్ని అడ్డేసుకుని (బతుకుతూ.

"ఇక ఒగ్గవాయేటి యేడ్పు. ఎల్లు - ఎటెల్తావో ఎల్లు! ఏ లాడ్జింగు కెల్తావో, ఏ కోనార్కెల్తావో, సినిమాలకే ఎల్తావో నాకు తెల్దు. ముసులాడినే ఒట్టుకుంటావో, టూరెంటునే వల్లో యేత్తావో, బారుసాన్ల కాడ మెంబరౌతావో-నాకు తెల్దు! ఎల్లు! ఎల్లి డబ్బుతే, రెండో ఆట ఒగ్గేలోగా నా మందు బుడ్డీకి డబ్బు తేకపోయావో నీ పని సెప్తా-నీ బతుకు సూత్తా- నీ అంతం సూత్తా - యీ పేటలో రేపు పొగ(డెలా రాత్తావో సూత్తా.''

అంత చీకట్లో మా(వ కండ్లు ఎ(ర బడ్డం రత్నం కంటబడింది. ఇక తప్పదు. తల్చుకుంటే కాళ్ళు గజగజ వణికాయి.

చీకట్లో దబ్‌మన్న చప్పుడు.

✻ రైలు చాలా నెమ్మదిగా పోతోంది. అనేకచోట్ల ఆగుతోంది. ఒకచోట చాలా సెపు ఆగింది. ఒక (ప్రయాణీకుడు గార్డు దగ్గిరికి వెళ్ళి "నేను కొన్ని పూలు కోసుకునే వరకూ ఆగుతుందా?"

''పూలా? యీ చుట్టు పక్కల పూలేమీ లేవే!" అన్నాడు గార్డు.

''లేవు.... ఐతే నా జేబులో విత్తనాలున్నవి!" అన్నాడు (ప్రయాణీకుడు.

టానిక్ ఏదైనా ఆకలిని మాత్రమే పెంచగలిగితే
అది సగం పనిని మాత్రమే చేసినట్లు అవుతుంది
ఇన్క్రిమిన్* ఇవ్వండి...
ఇన్క్రిమిన్* దళంలో చేరండి...
పెరుగుదల నిచ్చు ఆకలి పొందండి!
పెద్ద పిల్లలకు (ఐరన్‌తో కూడిన)
ఇన్క్రిమిన్ సిరప్— 175 మి.లీ 57 మి. లీ.
ఇన్క్రిమిన్ డ్రాప్స్ పసి బిడ్డలకు 10 మి. లీ.
*ఇన్క్రిమిన్
టానిక్
• అమెరికన్ సయానమిడ్ కంపెనీ వారి రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కు
incremin syrup
Lederle
అన్ని మందుల షాపులలో లభించుచున్నది
లింటాస్ - INC. 21-500 TL

"గంగులూ!" నాయుడి పిలుపు.

"ఏపులది; యేటా సప్పుడు?"

"గోదూల మూచొడేశా - డబ్బుతే యిరవయి."

"ఇరవై ఎందుకురా నాయాలా-పదే నేగా. నువ్వు కిరానా కొట్టు సెట్టివై పో తున్నావేటి, వూరికూరికే పెంచేత్తున్నావ్!"

"ఎవురైతేనేటి దర్లు పెంచటానకి! ఆడికేం కొమ్ములున్నయ్యా! నాకు లేవా? పదేయి నా డబ్బిలా. దాందుంపతెగా యియ్యాలా పోలీసోడికేం దక్కలేదల్లే వుంది నా దగ్గర గుంజాడు. మొన్నైతే పొరుగూర్నుంచి బైస్కోపు సూడ్డానికి సైకిల్ మీద పిలకా గోరింకల్లా వచ్చినాళ్ళ దగ్గర గుంజాడో హస్తం నాయాల-ఇదే పని; అదిసరేగాని నా డబ్బిలాతే-పనుంది."

"ఇంటన్నావా రతనం" గంగులు పళ్ళు పటపటలాడాయి.

"ఎల్లు డబ్బు తెత్తేనే రా." కండలు తిరిగిన బాహువులు రత్నాన్ని బయటకు తోసేసాయి.

"ఏటి గంగులూ మొండితనం. ఒంట్లో బాగాలేదో ఏటో రేపు తెత్తాపిలే."

"నోర్మూయ్యిరా నువ్వాగుతావా గేప టొరకూ. పోలీసాడాగుతాడా? ఆ వాచండోర్దువాడు ఆగుతాడా? వచ్చే బేరం మంచి లేకపోతే ఆగుద్దా? ఏటాగేది? వయసున్నప్పుడు సంపాదించకపోతే యింకెంప్పుడు సంపాదిత్తా.."

రత్నం చెవులు గింగురుమన్నాయి కాళ్లు తడబడ్డాయి. వళ్ళు తూలింది. యిన్నాళ్ళకు మున్సిపాలిటీ వారి బల్బులేని పోస్టు యీ విధంగా ఉపయోగపడింది. లేచి నిలదొక్కుకుంది రత్నం.

డబ్బు-డబ్బు-చీకటిలో డబ్బు. చీకట్లో సంపాదన - చీకట్లో లంచాలు - చీకట్లో మంచాలు. లంచాలు డబ్బు రూపంలో రాకపోతే మంచాలే గతి. ఎలాగోలాగ వసూలు ఛీ-నీతీ న్యాయం లేని పశువులు

రత్నం కాళ్ళు ముందుకు సాగాయి.

సంపాదన కోసం సాగాయి. కంకర రాళ్లు కాళ్ళకు కరుకుగా తగుల్తున్నాయి. అరమైలు వరకూ నగానికి త్రవ్వబడ్డ రోడ్డు. వీళ్లు లేవి పైపు గొట్టాలు-నిర్జన ప్రదేశంలో ట్యూబ్ లైట్ల కాంతి.

బార్ కెదురుగా గవర్నమెంటోళ్ళ సారా దుకాణం. బారుల్లోంచి కారుల్లోకి పోతున్న జనానికి గవర్నమెంటు విషా స్వాగతాలు.

గట్టు మీద కూర్చున్న రత్నానికి బార్ కుర్రాడి పిలుపు-మళ్ళీ కళ్ళలో డిమ్ లైట్ల కాంతి-సన్నని సంగీతం-మందుల కంపు-మేడపైన చీకటి కొట్లు-క్లాసుకు తగ్గ పరుపులు-క్లాసుల వారీ-వ్యక్తుల వారీ-మనసు లేని మానవుల మధ్య తొక్కిడి-డబ్బుకు దొరికే బజారు సుఖం.

నరాల బాధతీర్చుకునే బజారు వ్యక్తులు!

ఛీ! కాపీ. కాపీ....!?

తోంది

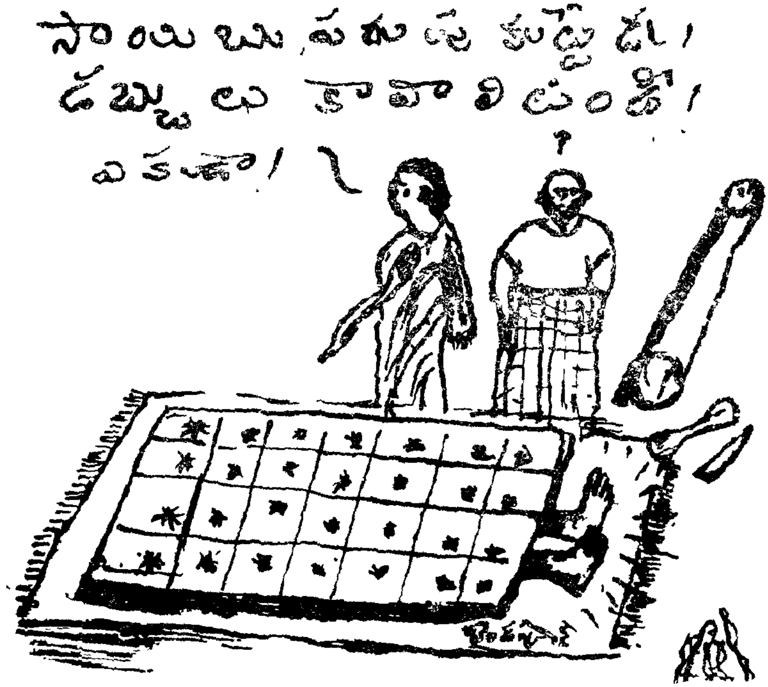

నోట్లు పోగయ్యాయి-చిన్ననుండి పెద్ద వరకూ.

బార్‌లో నిశ్శబ్దం–చీకటి!! బార్ తలుపులగుండా తూలింది రత్నం శరీరం. కీళ్ళలో పట్టులేదు. నరాలలో బలం లేదు. కాళ్ళలో సత్తువ లేదు. బాధగా మూసుకుంటున్న కళ్లు-రెప్పల మధ్యగా జారిన కన్నీటి సూలం.

ఎంత దూరమో! ఎటో నడక.

స్పృహ తప్పిన నడక.

జనసంచారం లేని రోడ్డుమీద దూరంగా రెండు దీపాలు పరుగెత్తుకు వస్తున్నాయి తనకోసం! కాదు కాదు-తన శరీరంకోసం. సంఘంలో తను బ్రతుకేది శరీరం అమ్మేగా, తనకుమాత్రం స్వార్థం లేదూ. తప్పు తప్పు - తప్పు కాదు. మానవకి. లంచాలకి డబ్బు కావద్దూ

కారులోని విలాస పురుషుడు క్రిందికి దిగాడు. ఐదడుగుల దూరంలో నల్లని స్త్రీ శరీరం. కారు చక్రాలకు ఆహుతైన దేహం-రత్నం శరీరం! కాదు కాదు-బలి పశువు శరీరం!

ఎర్రటి కళ్ళలో ఎక్కడో మెరుపు! భయం. మానవత్వం నశించిన మనిషిలో ఒక దురాలోచన. కారులో ఖాళీ అయిన మందు సీసా రత్నం శరీరం ప్రక్కపడి నిర్జీవంగా నవ్వింది.

ఒచ్చేసింది - అప్పుడే తన దగ్గరకు. ఇటుప్రక్క అయిదడుగుల లోతు గంత. అంతే!

కారు కీచుమంటూ ఆగింది.

కారులోని ఎర్రకళ్లు క్రిందికి చూశాయి.

అంత చీకట్లోనూ ఎర్రగా కన్పించిన రక్తం - కుళ్ళిన రక్తం. పరుల సుఖం కోసం సమాజానికి ధారపోసిన రక్తం!!!

ఎర్ర కళ్ళూ, గ్లాస్కో లాల్చీ, చేతి కున్న మల్లెపూలు, చివరకి ప్లిమత్ కారూ అంత చీకట్లోనూ నవ్వాయి. వికృతంగా-అసహ్యంగా. క్షణంలో మంచురంగు ప్లిమత్ కారు పాపంగా కదిలిపోయింది.

కానీ రత్నం శరీరంలో కదలిక లేదు! మొలలో దోపిన నోట్లలోనూ కదలిక లేదు!!

అరగంటలోనే రెండో ఆట జనం మూగారు.

"పాపం ఆడది—ఎదవ నాయాలెవడో ఒళ్ళూపై ఎరక్క కారు తోలాడు...." ఈ కాలంలో పుట్టని ముసలయ్య సాను భూతి.

"ఎదవ లంజ—తాగి లాడ్జీలంబట తిరిగితే ఏటౌతాది? ఎంత మోహిణిస నెత్తేసినా ఆడదిలా రోడ్డంట పడి తాగడ మేంటి? కావల్సిందే...." లాడ్జిల సంగ తులు అనుభవ పూర్వకంగా తెల్సుకున్న నాయుడు.

"వాట్ హేపెండ్! ఓ! పూర్ ఫెలో!" రిక్షాలోంచి రష్యావాడు!

అందరూ తలోకరాయీ విసిరివెళ్లారు- సరి భయం వారిది!!

"ఉన్నది మనకి వోటు
బ్రతుకు తెరువుకే లోటు—
గాంధీ పుట్టిన దేశమా యిది?"

—ఎవరో బాటసారి పాడుతూ పోతు న్నాడు.

చావుల మదుం మీది గజ్జికుక్క ఆకలితో అరిచింది....!

• కొత్తగా వ్యాపారంలో ప్రవేశించిన కొడుకు తండ్రితో "ఒక ఖాతాదారుకు యీ రెడీమేడ్ చొక్కా ఉతుకు పడ్డాక కుంగుతుందా అని అడుగుతున్నాడు" అన్నాడు.

"చొక్కా అతనికి సరిపోయిందా"

"లేదు....వొదులయింది."

"ఐతే ఉతుకు పడ్డాక తప్పకుండా కుంగుతుందని చెప్పు" అన్నాడు తండ్రి.